

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Γενική Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής
Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών

Έργο

Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, Σύνταξη Προεδρικών Διαταγμάτων Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις Περιοχές του Δικτύου Natura 2000
(Έργο ΕΠΜ)

Μελέτη

Μελέτη 11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)

Παραδοτέο Δ3 **Τεύχη ΕΠΜ 2ης ομάδας περιοχών** **(Τεύχος ΜΑ)** **(Ανατολικό τμήμα)**

Ομάδα περιοχών Natura Περιφερειακών Ενοτήτων Πρέβεζας και Άρτας

Ανάδοχος Σύμπραξη:

D. ARGYROPOULOS & associates
environmental consultants

Έκδοση 5η,
29/04/2026

Το παρόν τεύχος εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Μελέτης «Μελέτη 11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)», με Αναθέτουσα Αρχή το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ), και Διευθύνουσα Υπηρεσία το Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας.

Το έργο είναι ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020 (ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ)” και συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, ΕΤΠΑ).

Η πλήρης αναφορά στο παρόν τεύχος είναι:

Καϊμάκη Σ., Αργυρόπουλος Δ., Χατζιόπουλος Ε., Γρίβας Κ., Γιαννάτος Γ., 2025. Παραδοτέο Δ3 (Τεύχος ΜΑ). Τεύχη ΕΠΜ 2ης ομάδας περιοχών, Ανατολικό Τμήμα. Μελέτη 11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)», Ανάδοχος: ADENS ΑΕ - Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ και συνεργάτες ΟΕ, Φορέας Ανάθεσης Μελέτης: ΥΠΕΝ/Γενική Δ/νση Περιβαλλοντικής Πολιτικής/Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας/Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών, Αθήνα, 958 σελ.

This document may be cited as follows:

Kaimaki S., Argiropoulos D., Chatziopoulos E., Grivas K., Giannatos G., 2025. Deliverable D3 (Issue MA). SES of 2st Group of Areas, Eastern Part. Study 11: Preparation of SES and Management Plans for the Natura 2000 sites of Epirus and Western Macedonia (part)". Consultants: ADENS SA - D. ARGYROPOULOS & Associates GP, Contracting Authority: Ministry of Energy and Environment/General Directorate of Environmental Policy/Directorate of Biodiversity and Natural Environment Management/Department of Protected Areas, Athens, 958 p.

Μελέτη11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)

Τεύχη ΕΠΜ 2^{ης} ομάδας περιοχών (ανατολικό τμήμα)

**ΤΑ1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ,
ΤΑ2: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ,
ΤΑ3: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ, και
ΤΒ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ**

(Παραδοτέο Δ3 – Τεύχος ΜΑ)

Ανάδοχος:

ADENS AE

Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ και συνεργάτες ΟΕ (πλέον Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ σύμβουλοι περιβάλλοντος ΑΕ)

Σύμβουλοι – Συνεργάτες:

Κ. Γρίβας

Γ. Γιαννάτος

Αριθμός Πρωτοκόλλου Ανάδοχου: 291/29-04-2026		
Ηλεκτρονική Υπογραφή: Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ και συνεργάτες ΟΕ (πλέον Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ σύμβουλοι περιβάλλοντος ΑΕ)		
Σύνταξη	Έλεγχος	
Ονόματα υπεύθυνων σύνταξης	Ονόματα υπεύθυνων ελέγχου	Ονόματα υπευθύνων έγκρισης
Ιωάννης Κατσαρέλης Αβραμίδου Γεωργία Γεώργιος Γιαννάτος	Παναγιώτα-Στυλιανή Καϊμάκη Δημήτριος Αργυρόπουλος	Μασίκα Κωνσταντίνα – Αμαλία Δρούγα Αιμιλία Χριστοπούλου Παναγιώτα
Κωδικός παραδοτέου	Ημερομηνία:	
ΠΔ3 (Τεύχος ΜΑ) Έκδοση 5 ^η	29/04/2026	

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Όνομα	Ειδικότητα	Αντικείμενο
Παναγιώτα Στυλιανή Καϊμάκη	Πολιτικός Μηχανικός - (ΕΜΠ, 1985), Δρ. Μηχανικός Περιβάλλοντος - (Imperial College of Science Technology and Medicine, 1991)	Νόμιμη Κοινή Εκπρόσωπος των Συμπραττόντων Εταιρειών. Συντονίστρια Έργου.
Δημήτριος Αργυρόπουλος	Πολιτικός Μηχανικός - (ΑΠΘ, 1978), Υγιεινολόγος - (ΥΣΑ, 1987)	Υπεύθυνος Μελέτης
Ευστάθιος Χατζιόπουλος	Περιβαλλοντολόγος, MSc (Πανεπιστήμιο Αιγαίου 2000)	Μέλος Ομάδας Μελέτης – Ειδικός Επιστήμονας στο αντικείμενο της χλωρίδας και των τύπων οικοτόπων
Κωνσταντίνος Γρίβας	Γεωπόνος MSc (Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2003)	Μέλος Ομάδας Μελέτης - Ειδικός Επιστήμονας στο αντικείμενο της ορνιθοπανίδας
Γεώργιος Γιαννάτος	Γεωπόνος (Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθήνας, 1984), Μεταπτυχιακό στη Βιολογία Πανίδας - (University of Montana-USA, 1994), Διδακτορικό στη Βιολογία (ΕΚΠΑ, 2014)	Ειδικός επιστήμονας ΠΕ, με αποδεδειγμένη εμπειρία στην πανίδα (πλην ορνιθοπανίδας)
Hans Jerrentrup	Βιολόγος – (University of Heidelberg, Germany, 1982)	Ειδικός επιστήμονας ΠΕ, με αποδεδειγμένη εμπειρία στην ορνιθοπανίδα
Ελένη Γκουβάτσου	Πολιτικός Μηχανικός (ΕΜΠ, 1998) Μηχανικός Περιβάλλοντος MSc (Imperial College of Science Technology and Medicine, 1999)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Αναστασία Κοτρωνάρου	Πτυχίο Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών [1997] – Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ [1985] - Υγιεινολόγος Μηχανικός MSc Imperial College, Λονδίνο [1986] - Μηχανικός Περιβάλλοντος PhD California Institute of Technology (CALTECH), Λος Άντζελες, [1991]	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Αναστασία Χριστοπούλου	Δρ. Βιολόγος (ΕΚΠΑ βασικός τίτλος 2009, Διδακτορικό 2014)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Ιωάννης Μουλατσιώτης	Γεωλόγος, MSc (ΕΚΠΑ, Τμήμα Γεωλογίας 1989)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Μαριάννα Παππά	Βιολόγος Med (Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Βιολογίας 2014)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Ελένη Παυλίδου	Περιβαλλοντολόγος MSc (Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος 2012)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Εμμανουήλ Αθανασάκης	Μηχανικός Περιβάλλοντος MSc (Πολυτεχνείο Κρήτης, Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος 2006, ΕΜΠ 2009)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Μιχαήλ Καλαϊτζής	Γεωγράφος, Γεωλόγος MSc (Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Γεωγραφίας 2017)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Γεώργιος Τσαγκαράκης	Χημικός Μηχανικός ΕΜΠ MSc (2014)	Μέλος Ομάδας Μελέτης

Απόστολος Καρτέρης	Μηχανικός Περιβάλλοντος (University of Dundee, 1997), Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην Περιβαλλοντική Μηχανική (University of London, 1998), Διδακτορικό στην πρόβλεψη πεδίων θερμοκρασίας και COD σε αναερόβια δεξαμενή λυμάτων (ΑΠΘ, 2004)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Νικόλαος Κρίγκας	Βιολόγος (ΑΠΘ, 1994), Διδακτορικό δίπλωμα στη Βιολογία - Χλωρίδα (ΑΠΘ, 1999)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Ευστράτιος Βαλάκος	Βιολόγος (ΕΚΠΑ, 1983, Διδακτορικό Βιολογίας (ΕΚΠΑ, 1990)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Παναγιώτα Κασσαπίδου	Περιβαλλοντολόγος (Παν. Ιωαννίνων, 2006), Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στην Προστασία Περιβάλλοντος & Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΑΠΘ, 2008), Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στο Περιβάλλον – Νέες Τεχνολογίες (Παν. Ιωάννινων, 2011)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Σάββας Γρηγοριάδης	Δασολόγος – Περιβαλλοντολόγος (ΑΠΘ, 2010), Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στη Λιβαδοπονία (ΑΠΘ, 2014)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Νικόλαος Γρηγοριάδης	Δασολόγος – Περιβαλλοντολόγος (ΑΠΘ, 1981), Διδακτορικό Δίπλωμα Δασοκομίας-Οικολογίας (Πανεπιστήμιο Φράϊμπουργκ, 1992)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Νικόλαος Μπούκας	Βιολόγος (2011)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Γεωργία Αβραμίδου	Γεωπόνος MSc (ΑΠΘ)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Ισμήνη Γκουρτσούλη-Αντωνιάδου	Βιολόγος (ΕΚΠΑ, 2018), MSc Οικολογία, Εξέλιξη και Βιολογία Διατήρησης (Imperial College London, 2020)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Ιωάννης Κατσαρέλης	Δασολόγος – Περιβαλλοντολόγος ΔΠΘ	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Χριστίνα Στυλιανουδάκη	Μηχανικός Περιβάλλοντος (Πολυτεχνείου Κρήτης)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Σωκράτης Τσιγαρδάς	Μηχανικός Περιβάλλοντος, MSc Διαχείριση Υδατικών Πόρων MSc Χωροταξία	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Μάριος-Δημήτριος Βούλγαρης	Μηχανικός Περιβάλλοντος ΤΕ Περιβαλλοντολόγος – Ορνιθολόγος, MSc	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Μαρτσέλα Κατσαδωράκη	Μηχανικός Περιβάλλοντος (Πολυτεχνείου Κρήτης)	Μέλος Ομάδας Μελέτης
Μυρτώ Αργυροπούλου-Παπά	Χημικός Μηχανικός (ΕΜΠ, 2010), MScDIC Περιβαλλοντικής Μηχανικής & Διοίκησης (Imperial College of London, 2011)	Μέλος Ομάδας Μελέτης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
1.1 Γενικά στοιχεία.....	2
1.2 Προσδιορισμός περιοχής μελέτης	3
1.3 Προσδιορισμός ευρύτερης περιοχής μελέτης	15
1.4 Στόχοι προστασίας του προστατευτέου αντικειμένου.....	18

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1.2-1	Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που αποτελούν την περιοχή μελέτης -Ομάδα 11β	3
Πίνακας 1.2-2	Γεωγραφική και διοικητική υπαγωγή	10
Πίνακας 1.2-3	Ιστορικό προστασίας	12
Πίνακας 1.2-4	Λοιπές προστατευόμενες περιοχές εντός περιοχής μελέτης	14

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1.2-1	Περιοχές Δικτύου Natura 2000 2 ^{ης} Ομάδας (11β)	5
Σχήμα 1.2-2	Περιοχές Δικτύου Natura 2000 2 ^{ης} Ομάδας (11β) - Ανατολικό τμήμα περιοχής μελέτης.....	6
Σχήμα 1.2-3	Περιοχές Δικτύου Natura 2000 2 ^{ης} Ομάδας (11β) - Δυτικό τμήμα περιοχής μελέτης	7
Σχήμα 1.2-4	Περιοχή μελέτης - Ομάδα 11β.....	8
Σχήμα 1.2-5	Μορφολογικό ανάγλυφο και χρήσεις γης στην περιοχή μελέτης - Ομάδα 11β	9
Σχήμα 1.3-1	Ευρύτερη περιοχή μελέτης - Ομάδα 11β.....	17

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Συντομογραφία	Επεξήγηση
GR	Περιοχή Natura 2000
ΑΑΠΘ	Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων και Πολεοδομικών Θεμάτων
ΑΔΑ	Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης
ΑΔΜΗΕ	Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΒΙΠΕ	Βιομηχανική Περιοχή
ΓΠΣ	Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια
ΓΤΟ	Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί
Δ	Δήμος
ΔΔΦΠΒ	Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
ΔΕ	Δημοτική Ενότητα
ΔΚ	Δημοτική Κοινότητα
ΔΜΧ	Δημόσιοι Μεταλλευτικοί Χώροι
ΔΟΧΕ	Δευτερεύουσες οικοσυστημικές χωρικές ενότητες
ΔΥ	Διευθύνουσα Υπηρεσία
ΕΟ	Εθνική Οδός
ΕΕΛ	Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΖΔ	Ειδικές Ζώνες Διατήρησης
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΜΥ	Ελληνική Μετεωρολογική Υπηρεσία
ΕΠΜ	Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη
ΖΕΠ	Ζώνες Ειδικής Προστασίας
ΖΟΕ	Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου
ΚΟΧΕ	Κύριες οικοσυστημικές χωρικές ενότητες
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΜΔΠΠ	Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
ΜΕΡΜ	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής
ΜΥΗΕ	Μικρά υδροηλεκτρικά έργα
ΜΣ	Μετεωρολογικός Σταθμός
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΟΧΕ	Οικοσυστημικές Χωρικές Ενότητες
ΠΑΥ	Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειας
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΠΕΠ	Περιοχές Ειδικής Προστασίας
ΠΕΠΔ	Περιοχές Ελέγχου και Περιορισμού Δόμησης
ΠΕΠ-ΑΧ	Περιοχές Ειδικής Προστασίας Αρχαιολογικών Χώρων
ΠΕΠ-Ο	Περιοχές Προστασίας Οικοσυστημάτων
ΠΕΡΠΟ	Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης
ΠΕΣΔΑ	Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων
ΠΟΑΥ	Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
ΠΟΑ	Περιοχές Οικιστικής Ανάπτυξης

**«Μελέτη 11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας
Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)»**
Τεύχη ΕΠΜ 2^{ης} ομάδας περιοχών

Συντομογραφία	Επεξήγηση
ΠΠΠΑ	Μελέτη Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων
ΠΠΧΣΑΑ	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΣΔ	Σχέδιο Διαχείρισης
ΣΔΛΑΠ	Σχεδία Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών
ΣΜΠΕ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΣΧΟΟΑΠ	Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης
ΤΕΔ (SDF)	Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων περιοχής Natura 2000
ΤΛ	Τεχνητή Λίμνη
ΤΟ	Τύποι Οικοτόπων
Τεύχος ΜΑ	Τεύχος μελέτης
Τεύχος ΠΤΑ	Τεύχος παράθεσης στοιχείων τεκμηρίωσης του τεύχους ΜΑ της μελέτης
ΤΚ	Τοπική Κοινότητα
ΤΚΣ	Τόποι Κοινοτικής Σημασίας
ΥΔ	Υδατικό Διαμέρισμα
ΥΠΓΕ	Υπουργείο Γεωργίας
ΥΠΕΚΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΥΣ	Υπόγειο Υδατικό Σύστημα
ΦΔ	Φορέας Διαχείρισης
ΦΔΛΠ	Φορέα Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΤΕΥΧΟΣ Α: ΑΝΑΛΥΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Γενικά στοιχεία

Η παρούσα μελέτη, «Μελέτη 11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)», εκπονείται με βάση το ιδιωτικό συμφωνητικό που υπεγράφη την 14^η/02/2019 μεταξύ της Αναδόχου Σύμπραξης «ADENS Α.Ε. - Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ σύμβουλοι περιβάλλοντος Α.Ε.» και του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, βάσει της με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/45185/1761/12.07.2018 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού ΠΕΝ με την οποία εγκρίθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού και η ανάθεση της Σύμβασης.

Η εντολή έναρξης της Μελέτης 11 δόθηκε με το με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24082/565/15.3.2019 έγγραφο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και ως ημερομηνία έναρξης της Γ' Φάσης της μελέτης ορίστηκε η 21.02.2020. Η Ομάδα επιβλεπόντων της παρούσας μελέτης αποτελείται από (ΑΔΑ: 6ΝΙΩ4653Π8-4Υ0):

- την κ. Βασιλάκη Ειρήνη του κλάδου ΠΕ Μηχανικών με βαθμό Α', υπάλληλο του Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών,
- την κ. Μασίκα Κωνσταντίνα-Αμαλία του κλάδου ΠΕ Περιβάλλοντος με βαθμό Α', υπάλληλο του Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών,
- τον κ. Μητσόπουλο Ιωάννη του κλάδου ΠΕ Γεωτεχνικών με βαθμό Α', υπάλληλο του Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών,
- τον κ. Δρακουλάκο Ιωάννη του κλάδου ΠΕ Περιβάλλοντος με βαθμό Β', υπάλληλο του Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών.

Ως συντονίστρια της ομάδας επιβλεπόντων, ορίστηκε η κ. Μασίκα Κωνσταντίνα-Αμαλία.

1.2 Προσδιορισμός περιοχής μελέτης

Στο αντικείμενο της Μελέτης 11 περιλαμβάνονται τριάντα τρεις (33) περιοχές του Δικτύου Natura 2000, οι οποίες έχουν διαχωρισθεί σε δύο ομάδες 11α και 11β. Η παρούσα ΕΠΜ αφορά την Ομάδα 11β, η οποία περιλαμβάνει στο αντικείμενό της οκτώ (8) περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

Ως **περιοχή μελέτης** της παρούσας ΕΠΜ (Ομάδα 11β) ορίζεται η περιοχή που καλύπτουν χωρικά **οι εν λόγω 8 περιοχές**, οι οποίες και παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα (Πίνακας 1.2-1). Η συνολική έκταση της περιοχής μελέτης, εξαιρουμένων των χωρικών επικαλύψεων των επιμέρους περιοχών του Δικτύου Natura 2000, ανέρχεται στα **196.673 ha**.

Πίνακας 1.2-1 Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που αποτελούν την περιοχή μελέτης -Ομάδα 11β

A/A	Κωδικός	Όνομα	Κατηγορία
Ανατολικό τμήμα περιοχής μελέτης			
1	GR2110002	ΟΡΗ ΑΘΑΜΑΝΩΝ (ΝΕΡΑΙΔΑ)	ΕΖΔ
2	GR2110006	ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΧΕΛΩΟΥ ΚΑΙ ΟΡΗ ΒΑΛΤΟΥ	ΖΕΠ
3	GR2130007	ΟΡΟΣ ΛΑΚΜΟΣ (ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ)	ΕΖΔ-ΖΕΠ
4	GR2130013	ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΘΑΜΑΝΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ	ΖΕΠ
Δυτικό τμήμα περιοχής μελέτης			
5	GR2110001	ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, ΔΕΛΤΑ ΛΟΥΡΟΥ ΚΑΙ ΑΡΑΧΘΟΥ (ΠΕΤΡΑ, ΜΥΤΙΚΑΣ, ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ, ΚΑΤΩ ΡΟΥΣ ΑΡΑΧΘΟΥ, ΚΑΜΠΗ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ)	ΕΖΔ-ΤΚΣ
6	GR2110004	ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΤΑΦΟΥΡΚΟ ΚΑΙ ΚΟΡΑΚΟΝΗΣΙΑ	ΖΕΠ
7	GR2310006	ΛΙΜΝΕΣ ΒΟΥΛΚΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΑΛΤΙΝΗ	ΕΖΔ
8	GR2310014	ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΚΑΡΙΑ	ΖΕΠ

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται στη δυτική ηπειρωτική Ελλάδα και καταλαμβάνει περιοχές των Περιφερειών Ηπείρου, Δυτικής Ελλάδας και Θεσσαλίας (κυρίως) και Στερεάς Ελλάδας (πολύ μικρό τμήμα), και ειδικότερα των Περιφερειακών Ενοτήτων Ιωαννίνων, Άρτας, Τρικάλων, Καρδίτσας, Ευρυτανίας, Αιτωλοακαρνανίας και Πρεβέζης. Επισημαίνεται ότι τμήμα της περιοχής μελέτης αφορά σε θαλάσσια περιοχή που σχετίζεται με τις περιοχές GR2110001 «Αμβρακικός Κόλπος, Δέλτα Λούρου και Αράχθου (Πέτρα, Μύτικας, ευρύτερη περιοχή, κάτω ρους Αράχθου, Καμπή Φιλιππιάδας)» και GR2110004 «Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια».

Οι αρμόδιοι Φορείς Διαχείρισης των προαναφερόμενων 8 περιοχών είναι συνολικά τρεις (3), οι εξής:

- Φορέας Διαχείρισης Αμβρακικού Κόλπου - Λευκάδας
- Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Κοιλιάδας Αχελώου, Αγράφων και Μετεώρων
- Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδος Ιωαννίνων

Οι αρμόδιες Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) κατά την έννοια του Άρθρου 34 του Νόμου 4710/2020 είναι οι εξής:

- ΜΔΠΠ Κοιλιάδας Αχελώου και Αμβρακικού Κόλπου
- ΜΔΠΠ Ηπείρου

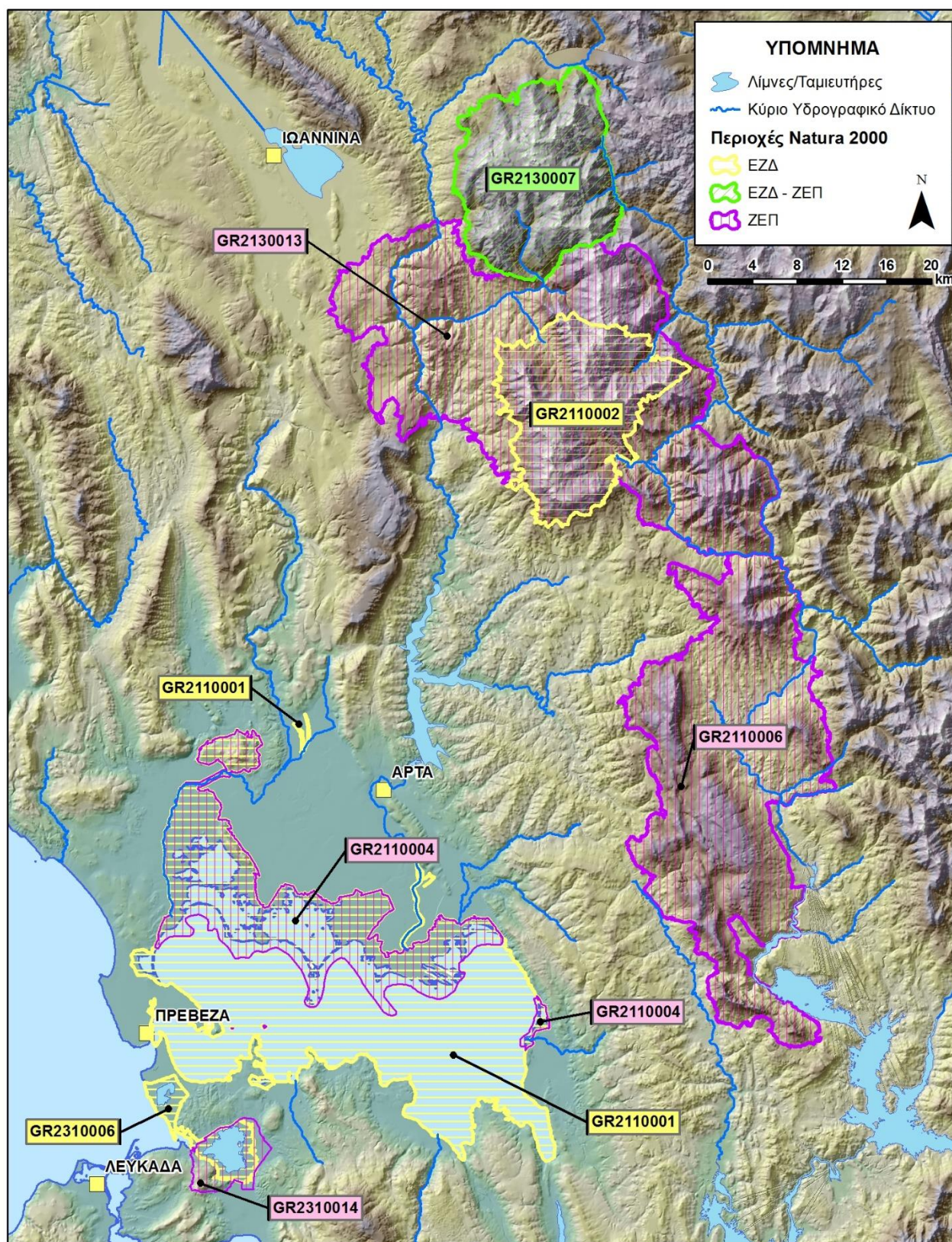
Η περιοχή μελέτης δομείται από **δύο διακριτές περιοχές** οι οποίες με τη σειρά τους περιλαμβάνουν δύο υποπεριοχές με διακεκριμένα γεωμορφολογικά και τοπικά στοιχεία αλλά και διαφορετικού βαθμού και τύπου πιέσεις, απειλές και ανθρωπογενείς επιδράσεις. Το παρόν τεύχος αφορά το ανατολικό τμήμα της περιοχής μελέτης.

Η ανατολική ορεινή ζώνη ανήκει στην Αθαμανική ή Κεντρική και Νότια Πίνδο και μοιράζεται στα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ηπείρου, της Θεσσαλίας, της Στερεάς Ελλάδας και της Δυτικής Ελλάδας. Το βόρειο τμήμα της ζώνης, περιλαμβάνει δύο μεγάλα ορεινά συγκροτήματα: το Λάκμο (ή Περιστέρι) με υψηλότερη κορυφή την Τσουκαρέλλα (2.221 m) και τα Αθαμανικά όρη (ή Τζουμέρκα) με υψηλότερες κορυφές την Κακαρδίτσα (2.429 m) και το Καταφίδι (2.393 m). Πέρα από τα δύο αυτά όρη, στην περιοχή υπάγεται και η χαράδρα του ποταμού Άραχθου, η οποία σχηματίζεται από τις δυτικές απολήξεις των παραπάνω ορέων και τις ανατολικές πλαγιές του όρους Ξηροβουνίου. Το ανατολικό τμήμα της περιοχής περιλαμβάνεται στη λεκάνη απορροής του ποταμού Αχελώου (Ασπροπόταμος), ενώ το βόρειο, δυτικό και νότιο σε εκείνη του ποταμού Αράχθου και των κύριων παραποτάμων του (Μετσοβίτικος, Καλαρρυϊτικός). Η περιοχή συνδυάζει με μοναδικό τρόπο χαρακτηριστικά του φυσικού περιβάλλοντος (βλάστηση, χλωρίδα, πανίδα, φυσικό τοπίο) και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος (πολιτιστικά μνημεία, ιστορικά στοιχεία, παραδοσιακοί οικισμοί και οικισμοί με παραδοσιακά χαρακτηριστικά).

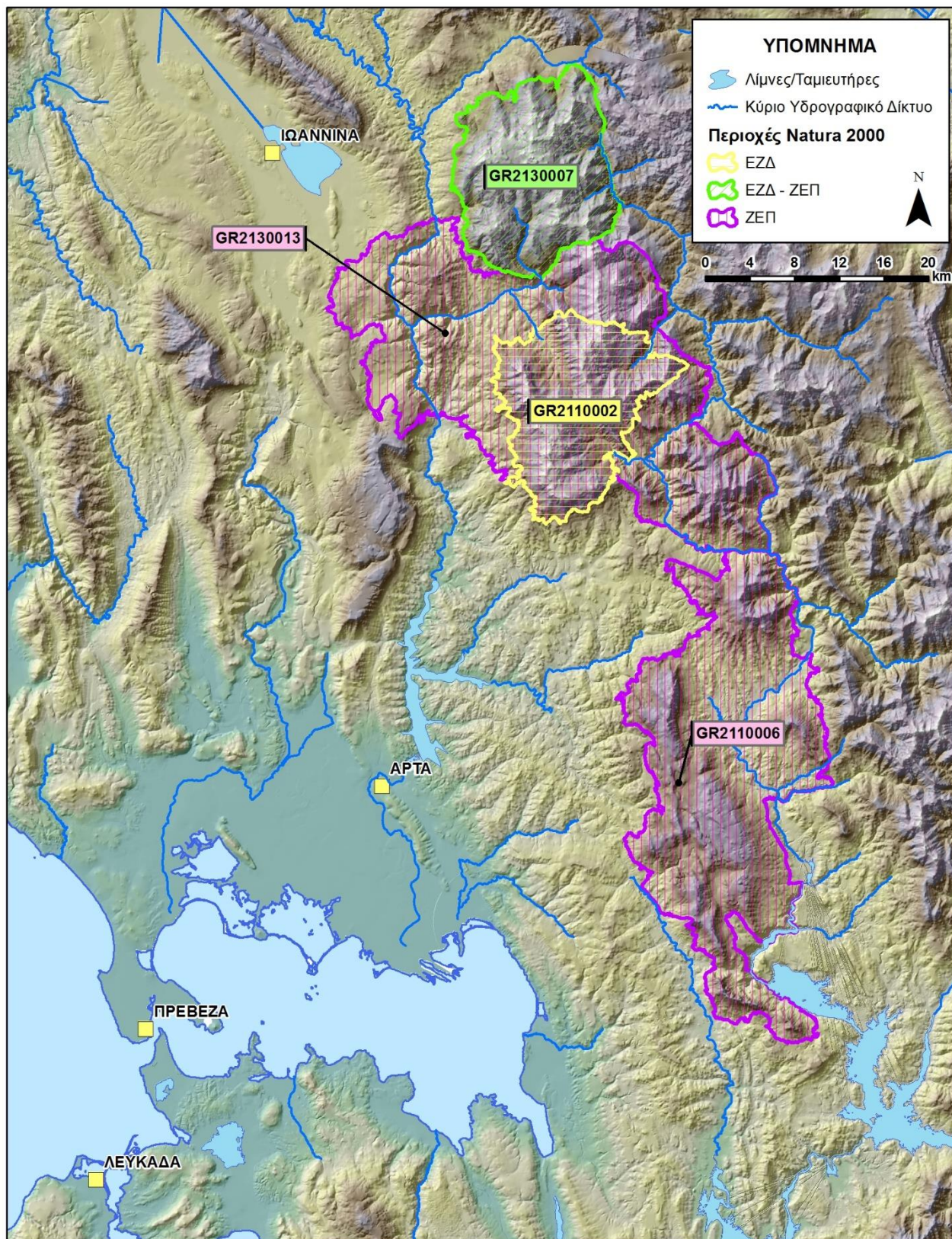
Ο Λάκμος και τα Αθαμανικά όρη στην πραγματικότητα αποτελούν μία ενιαία γεωγραφική συνέχεια, η οποία είναι προσανατολισμένη στο χώρο με κατεύθυνση από βορά προς νότο και ακολουθείται από τα Όρη Βάλτου στο νότιο τμήμα της ζώνης. Η οροσειρά των Ορέων Βάλτου καταλαμβάνει το βόρειο τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας και το ΝΑ της Περιφερειακής Ενότητας Άρτας. Όριό της στα ανατολικά αποτελεί ο ποταμός Αχελώος. Τα Όρη Βάλτου φυλάνε το πέρασμα από τη Δυτική Ελλάδα και την Ήπειρο προς τον ποταμό Αχελώο και τα Άγρια. Σχηματίζουν μια μικρή αλλά και επιμήκη «οροσειρά» με τη δίδυμη κορυφή Αετοί, την υψηλότερή της (1.852 m), να βρίσκεται στο βορειότερο άκρο τους. Κατά μήκος του ποταμού Αχελώου υπάρχουν δάση με *Salix alba*, *Populus nigra*, *Alnus glutinosa* και *Fraxinus angustifolia*, τα οποία περιβάλλονται από μακκία και φρυγανώδη βλάστηση ενώ σημαντικά τμήματα της περιοχής καλύπτονται από μικτό δάσος δρυός και από δάσος με *Abies cephalonica*.

Το σύνολο της ανατολικής ζώνης χαρακτηρίζεται από επιβλητικές βραχώδεις ασβεστολιθικές κορυφογραμμές, υψηλές κορυφές και εκτεταμένα υπαλπικά οροπέδια, χαράδρες με επικλινείς πλαγιές, μεγάλες σε έκταση περιοχές με εκτεταμένους και πυκνούς θαμνώνες, δάση και κατά τόπους δασωμένες εκτάσεις, μεγάλους ποταμούς και τους παραποτάμους τους, με μόνιμη ή εποχιακή ροή και πολλούς, κυρίως παροδικής ροής, καταρράκτες.

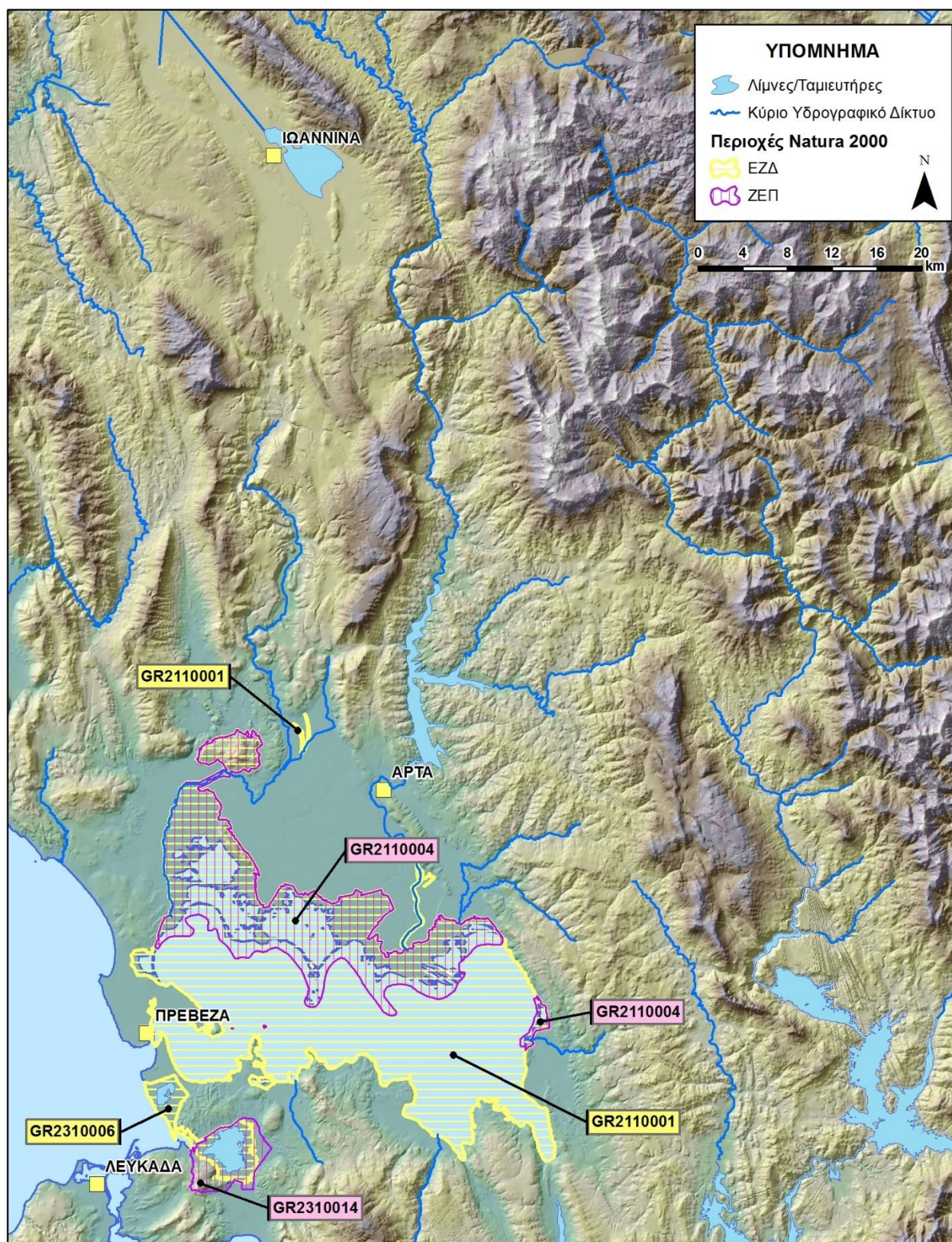
Στην περιοχή απαντάται πλούσια και ενδιαφέρουσα χλωρίδα που περιλαμβάνει σπάνια και χαρακτηριστικά είδη της ορεινής και αλπικής ζώνης. Μερικά από αυτά είναι τοπικά ενδημικά και άλλα θεωρούνται ως απειλούμενα. Είναι επίσης σημαντική η παρουσία πολλών ενδημικών taxa της Βαλκανικής χερσονήσου. Οι αλπικοί και υπαλπικοί βιότοποι συγκροτούν ενδιαίτηματα σπάνιων ειδών χλωρίδας. Τέλος, στην περιοχή υπάρχουν κατάλληλα ενδιαίτηματα για τα περισσότερα είδη σπονδυλωτών της Ελλάδας όπως η καφέ αρκούδα (*Ursus arctos*), το αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra*), η βίδρα (*Lutra lutra*), η οχιά των ορεινών λιβαδιών (*Vipera ursinii*), είδη ιχθυοπανίδας όπως το *Barbus peloponnesius* και το *Telestes pleurobipunctatus* καθώς και αξιόλογα είδη ορνιθοπανίδας, γεγονός που προσδίδει ιδιαίτερη οικολογική αξία στην περιοχή.

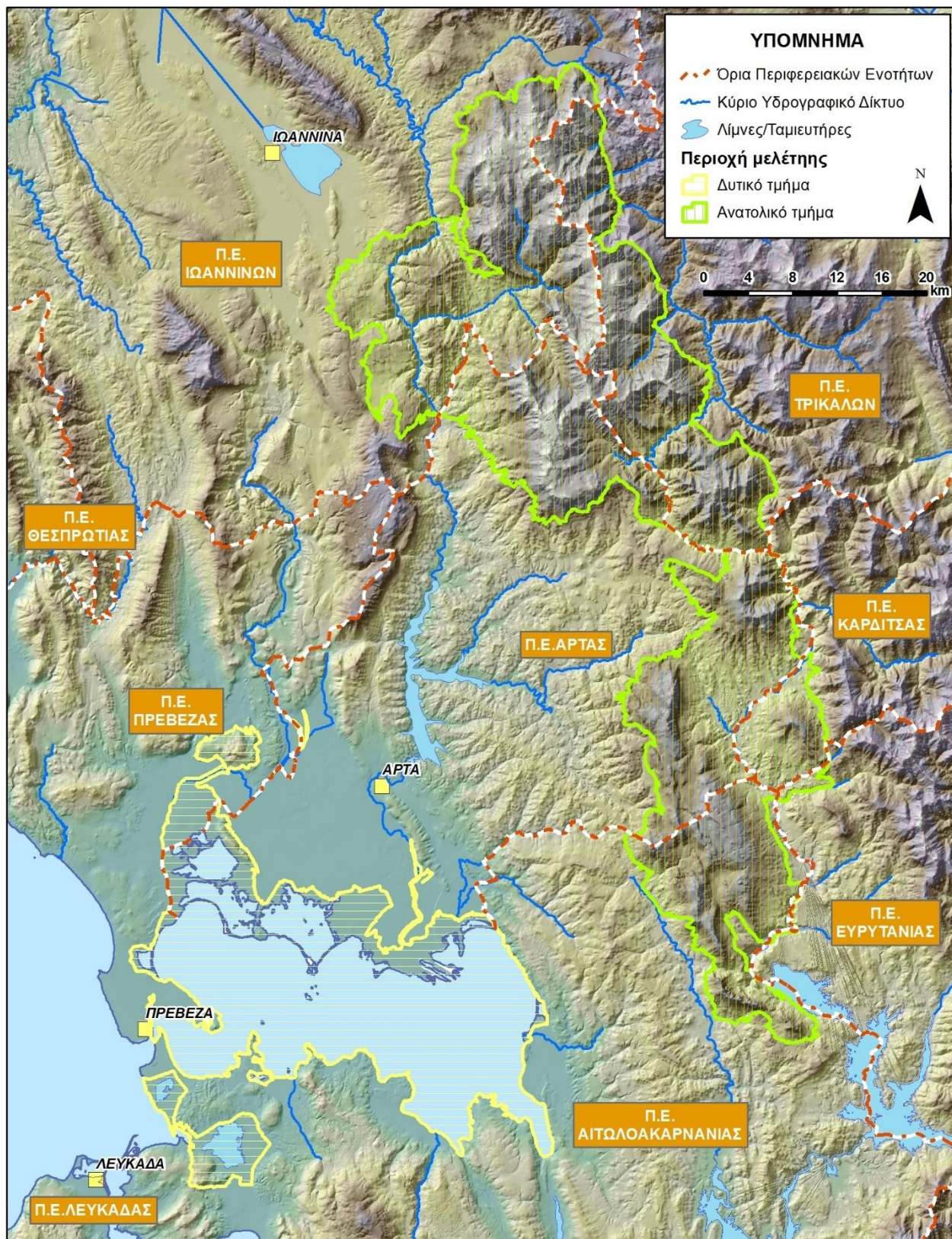
Σχήμα 1.2-1 Περιοχές Δικτύου Natura 2000 2^{ης} Ομάδας (11β)

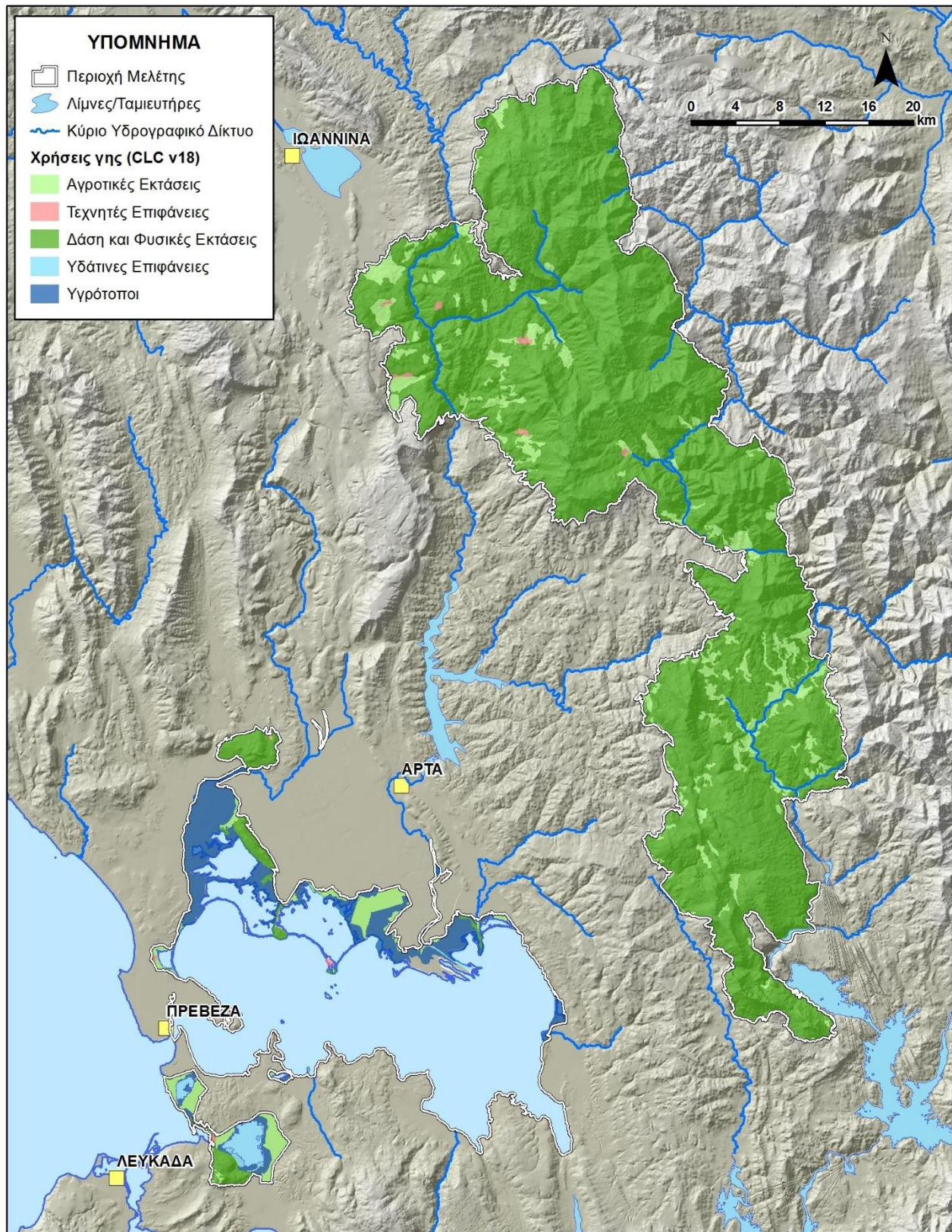
Σχήμα 1.2-2 Περιοχές Δικτύου Natura 2000 2^{ης} Ομάδας (11β) - Ανατολικό τμήμα περιοχής μελέτης

Σχήμα 1.2-3 Περιοχές Δικτύου Natura 2000 2^{ης} Ομάδας (11β) - Δυτικό τμήμα περιοχής μελέτης

Σχήμα 1.2-4 Περιοχή μελέτης - Ομάδα 11β

Σχήμα 1.2-5 Μορφολογικό ανάγλυφο και χρήσεις γης στην περιοχή μελέτης - Ομάδα 11β

Στον παρακάτω Πίνακα (Πίνακας 1.2-2) παρουσιάζεται η γεωγραφική και διοικητική υπαγωγή των 8 περιοχών του Δικτύου Natura 2000 στα δύο επιμέρους τμήματα της περιοχής μελέτης.

Πίνακας 1.2-2 Γεωγραφική και διοικητική υπαγωγή

Κωδικός περιοχής	Ονομασία περιοχής	Τύπος περιοχής Natura	Έκταση περιοχής (ha)	Συντεταγμένες	ΟΤΑ Β' βαθμού		Πλησιέστερο αστικό κέντρο (έδρα ΟΤΑ Α' βαθμού)	Απόσταση από πλησιέστερο αστικό κέντρο (km)	ΟΤΑ Α' βαθμού		Ποσοστό έκτασης Δήμου εντός περιοχής
					Περιφέρεια	Περιφερειακή ενότητα			Δήμος	Δημοτική Ενότητα	
Ανατολικό τμήμα περιοχής μελέτης											
GR2110002	ΟΡΗ ΑΘΑΜΑΝΩΝ (ΝΕΡΑΪΔΑ)	ΕΖΔ	18.912,76	39.464444, 21.189444	Ηπείρου	Άρτας	Πράμαντα	0.31	Κεντρικών Τζουμέρκων	Αγνάντων, Αθαμανίας, Θεοδωριανών, Μελισσουργών	24.11
						Ιωαννίνων			Βορείων Τζουμέρκων	Ματσουκίου, Πραμάντων	6.09
					Θεσσαλίας	Τρικάλων			Πύλης	Αιθήκων, Νεράιδας	5.83
GR2110006	ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΧΕΛΩΟΥ ΚΑΙ ΟΡΗ ΒΑΛΤΟΥ	ΖΕΠ	47.156,15	39.486111, 21.151111	Δυτικής Στ. Ελλάδας	Αιτωλοακαρνανίας	Άνω Καλεντίνη	3.89	Αμφιλοχίας	Ινάχου, Μενιδίου	16.49
					Ηπείρου	Άρτας			Γεωργίου Καραϊσκάκη	Γεωργίου Καραϊσκάκη, Ηρακλείας, Τετραφυλιάς	42.2
									Κεντρικών Τζουμέρκων	Αθαμανίας	5.16
					Θεσσαλίας	Καρδίτσας			Αργιθέας	Αργιθέας, Αχελώου	16.49
					Στερεάς Ελλάδας	Ευρυτανίας			Αγράφων	Απεραντίων, Ασπροποτάμου	0.81
GR2130007	ΟΡΟΣ ΛΑΚΜΟΣ (ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ)	ΕΖΔ-ΖΕΠ	20.344,99	39.655, 21.127222	Ηπείρου	Ιωαννίνων	Μέτσοβο	2.99	Βορείων Τζουμέρκων	Βαθυπέδου, Καλαριτών, Ματσουκίου, Συρράκου, Τζουμέρκων	23.17
									Ιωαννιτών	Παμβώτιδος	2.19
									Μετσόβου	Εγνατίας, Μετσόβου	15.51
					Θεσσαλίας	Τρικάλων			Καλαμπάκας (Μετεώρων)	Ασπροποτάμου	3.35

«Μελέτη11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)»

Τεύχη ΕΠΜ 2^{ης} ομάδας περιοχών

GR2130013	ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΘΑΜΑΝΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ	ΖΕΠ	64.603,56	39.610556, 20.842222	Ηπείρου	Άρτας	Πράμαντα	0.00	Κεντρικών Τζουμέρκων	Αγνάντων, Αθαμανίας, Θεοδωριανών, Μελισσουργών	36.19
					Ιωαννίνων	Βορείων Τζουμέρκων			Καλαριτών, Καστανοχωρίων, Ματσουκίου, Πραμάντων, Τζουμέρκων	62.75	
						Δωδώνης			Αγίου Δημητρίου	0.35	
						Ιωαννιτών			Παμβώτιδος	5.1	
						Καλαμπάκας (Μετεώρων)			Ασπροποτάμου	1.73	
					Θεσσαλίας	Τρικάλων			Πύλης	Αιθικών, Μυροφύλλου, Νεράιδας, Πινδέων	24.54

**«Μελέτη 11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας
Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)»**

Τεύχη ΕΠΜ 2^{ης} ομάδας περιοχών
ΤΑ1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Στον ακόλουθο Πίνακα (Πίνακας 1.2-3) παρατίθεται συνοπτικά το **ιστορικό προστασίας της περιοχής μελέτης** (μελέτες αναγνώρισης, διοικητικές πράξεις και λοιπές δράσεις που αποσκοπούσαν αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στην προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας της περιοχής).

Πίνακας 1.2-3 Ιστορικό προστασίας

Έτος	Ενέργεια	Προστατευτέο αντικείμενο	Σχόλια – παρατηρήσεις
1940	Γενική προμελέτη αποκαταστάσεως ορεινής λεκάνης Αράχθου της Διεύθυνσης Δασών του Υπ. Γεωργίας	GR2130013	
1974	Χαρακτηρισμός του υδροβιότοπου του Αμβρακικού κόλπου ως περιοχής Ramsar	GR2110001, GR2110004	ΝΔ 191/74 -ΦΕΚ 350/Α/1974
1978	Κήρυξη σημαντικού αριθμού οικισμών ως παραδοσιακών και καθορισμός των όρων και περιορισμών δόμησης σε αυτούς (ΠΔ, ΦΕΚ 594Δ/13.11.78).	GR2110002, GR2110006, GR2130007, GR2130013	Λόγω του ότι οι κηρυγμένοι αυτοί οικισμοί εκτείνονται σ' όλη την Ελληνική επικράτεια οι όροι και περιορισμοί, όπως διατυπώνονται στο Π.Δ., έχουν μια ελαστικότητα ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν σε κάθε περίπτωση.
1994	Εκπονήθηκε η μελέτη με τίτλο: "Ταχεία ορνιθολογική αναγνώριση αξιολόγηση βιοτόπων ορνιθοπανίδας, για ένταξη στο Κοινοτικό Δίκτυο της Οδηγίας 79/409 ΕΟΚ. Βιότοπος Κοιλάδα Αχελώου. Πρόγραμμα ENVIREG από ΥΠΕΧΩΔΕ, ΕΘΙΑΓΕ και ΕΟΕ.	GR2110006	
1996	Εκπονήθηκε ΕΠΜ με τίτλο: "Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη ανάδειξης ποταμού Αράχθου και ευρύτερης περιοχής". Τομεακή Χωροταξική Ειδική Μελέτη. Περιφέρεια Ηπείρου. Εταιρεία Αγροτικής Ανάπτυξης ΗΠΕΡΟΣ Α.Ε.	GR2130013	
2006	Εκπονήθηκε ΕΠΜ με τίτλο: "Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Ευρύτερης Περιοχής Τζουμέρκων".	GR2110002, GR2130007, GR2130013	Η μελέτη εκπονήθηκε υπό την εποπτεία της Δ/νσης ΠΕ.ΧΩ. της Περιφέρειας Ηπείρου σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ. και τη Δ/νση ΠΕ.ΧΩ. της Περιφέρειας Θεσσαλίας.
2007	Υλοποιήθηκε το ερευνητικό έργο με τίτλο: "Εκτίμηση και χαρτογράφηση βιοποικιλότητας στην προστατευόμενη περιοχή των Τζουμέρκων" από το Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος & Φυσικών Πόρων του Παν/μίου Ιωαννίνων	GR2110002, GR2130007	Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) & Εθνικούς Πόρους, στα πλαίσια του προγράμματος «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II», του ΕΠΕΑΕΚ II, του 3ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, του ΥΠ.Ε.Π.Θ.
2009	Χαρακτηρισμός της περιοχής των ορεινών όγκων των Τζουμέρκων (Αθαμανικών Ορέων), του Περιστερίου (Όρους Λάκμου), της χαράδρας του ποταμού Αράχθου και της	GR2110002, GR2130007, GR2130013	

**«Μελέτη 11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας
Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)»**
Τεύχη ΕΠΜ 2^{ης} ομάδας περιοχών

Έτος	Ενέργεια	Προστατευτέο αντικείμενο	Σχόλια – παρατηρήσεις
	ενδιάμεσης αυτών έκτασης της Κέντρο-δυτικής Πίνδου ως Εθνικού Πάρκου, καθορισμός ζωνών προστασίας, καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης και ίδρυση Φορέα Διαχείρισής της (ΦΕΚ 49Δ/12-2-2009).		
2009	Πρόγραμμα επαναξιολόγησης 69 Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά για τον χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας. Σύνταξη σχεδίων δράσης για την προστασία των ειδών προτεραιότητας	GR2110006, GR2130007, GR2130013	Εκπονήθηκαν Σχέδια Δράσης για τις 3 ΖΕΠ
2015	Υλοποιήθηκε το έργο με τίτλο: "Παρακολούθηση, Εποπτεία και Αξιολόγηση του Βαθμού Διατήρησης των Ειδών Χειροπτέρων του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων Περιστερίου και Χαράδρας Άραχθου"	GR2110002, GR2130007, GR2130013	Ένταξη του έργου από το Υ.ΠΕ.Κ.Α. στην πράξη με τίτλο «Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Περιστερίου και Χαράδρας Άραχθου», που χρηματοδοτήθηκε από το Ε.Π. «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013», με ανάδοχο τον Δρ. Παναγιώτη Γεωργιακάκη
2016	Υλοποιήθηκε το έργο με τίτλο: "Παρακολούθηση ειδών ασπόνδυλων, ερπετών, θηλαστικών και ορνιθοπανίδας" του ΦΔ ΕΠΤΠΧΑ (αρ.απόφασης ΔΣ 64/2016)	GR2110002, GR2130007, GR2130013	Ένταξη του έργου από το Υ.ΠΕ.Κ.Α (υπ.αρ. οικ. 115248 17/01/2012), στην πράξη με τίτλο «Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Περιστερίου και Χαράδρας Άραχθου», που χρηματοδοτήθηκε από το Ε.Π. «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013», με ανάδοχο την ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ Α.Ε. - Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρεία Ο.Τ.Α (ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.).
2016	Υλοποιήθηκε το έργο με τίτλο: "Παρακολούθηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας" του ΦΔ ΕΠΤΠΧΑ (αρ.απόφασης ΔΣ 63/2016)	GR2110002, GR2130007, GR2130013	Ένταξη του έργου από το Υ.ΠΕ.Κ.Α (υπ.αρ. οικ. 115248 17/01/2012), στην πράξη με τίτλο «Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Περιστερίου και Χαράδρας Άραχθου», που χρηματοδοτήθηκε από το Ε.Π. «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013», με ανάδοχο την ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

**«Μελέτη 11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας
Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)»**

Τεύχη ΕΠΜ 2^{ης} ομάδας περιοχών
ΤΑ1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Έτος	Ενέργεια	Προστατευτέο αντικείμενο	Σχόλια – παρατηρήσεις
			ΗΠΕΙΡΟΥ Α.Ε. - Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρεία Ο.Τ.Α (ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.).
2018	Διεύρυνση ορίων και μετονομασία του Φορέα Διαχείρισης Τζουμέρκων, Περιστερίου και Χαράδρας Αράχθου. Αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΔΥ/97617/12244/21-12-2018 (ΦΕΚ Τεύχος ΥΟΔΔ 790/31.12.2018)	GR2110002, GR2110006, GR2130007, GR2130013	Μετονομασία σε «Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Κοιλιάδας Αχελώου Αγράφων και Μετεώρων» και επέκταση ορίων στην GR211006 και άλλες περιοχές.
2019	Υλοποιήθηκε το πρόγραμμα LIFE-IP 4 NATURA με τίτλο: «Ολοκληρωμένες Δράσεις για τη Διατήρηση και Διαχείριση των Περιοχών του Δικτύου Natura 2000, των Ειδών, των Οικοτόπων και των Οικοσυστημάτων στην Ελλάδα» του ΥΠΕΝ (Κωδ. LIFE16 IPE/GR/000002).	GR2110002, GR2110006, GR2130007, GR2130013 Είδη: <i>Gyps fulvus</i> , <i>Parnassius apollo</i> , <i>Ruricapra rupicapra balcanica</i> , <i>Salmo farioides</i>	Αφορά τη Δράση Α.1 «Εκπόνηση και Θεσμοθέτηση Σχεδίων Δράσης Ειδών και Οικοτόπων Κοινοτικού Ενδιαφέροντος» και συγχρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα LIFE και το Πράσινο Ταμείο. Τα Σχέδια Δράσης από τον Ιούλιο του 2020 βρίσκονται σε δημόσια διαβούλευση.
2020	Κατάργηση των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών. (Ν. 4685/2020, ΦΕΚ 92Α/7-5-2020)	GR2110002, GR2110006, GR2130007, GR2130013, GR2110001, GR2110004, GR2310006, GR2310014	Το Σύστημα Διακυβέρνησης των ΠΠ διαρθρώνεται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

Στον παρακάτω Πίνακα (Πίνακας 1.2-4) αναφέρονται οι λοιπές προστατευόμενες περιοχές εντός της περιοχής μελέτης.

Πίνακας 1.2-4. Λοιπές προστατευόμενες περιοχές εντός περιοχής μελέτης

Προστατευόμενη περιοχή	Κήρυξη	Natura 2000
Τόποι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (Ν.1469/1950, Ν.5351/1932)		
Οικισμοί Συρράκου και Καλαρρυτών	ΦΕΚ 929/Β/5-9-1975	GR2130007
Γέφυρα Πολιτσάς στον ποταμό Άραχθο	ΦΕΚ 814/Β/16-11-1984	GR2130013
Γεφύρι Παπαστάθη και περιβάλλον χώρος στον ποταμό Άραχθο	ΦΕΚ 141/Β/12-2-2002	GR2130013
Σημαντικές περιοχές για τα πουλιά		
GR069- Όρος Περιστερί	Τελευταία ενημέρωση 2/9/2007	GR2130007, GR2130013
GR079- Αθαμανικά όρη (Τζουμέρκα)	Τελευταία ενημέρωση 10/3/2007	GR2110002, GR2130007, GR2130013

Προστατευόμενη περιοχή	Κήρυξη	Natura 2000
GR080- Κοιλάδα Αχελώου	Τελευταία ενημέρωση 2/9/2007	GR2110006, GR2130013
GR088- Όρη Βάλτου	Τελευταία ενημέρωση 23/2/2007	GR2110006
Καταφύγια Άγριας Ζωής		
K227- Κούτσουρο (Τζακούτα-Μνήματα-Κατάφυτου-Ανθούσας)	ΦΕΚ 522/Β/21-7-1986	GR2130007, GR2130013
K301- Κανάλα (Βάλτου)	ΦΕΚ 700/Β/25-7-1980	GR2110006
K826- Αθαμανίου - Θεοδωριάνων	ΦΕΚ 1146/Β/29-07-2004 (Τροποποίηση)	GR2130013
K827- Ανατολικά Τζουμέρκια Κοινότητας Θεοδωριάνων Δήμου Αθαμανίας	ΦΕΚ 1110/Β/22-07-2004 (Ιδρυση)	GR2110002, GR2130013
K828- Κλειδιού - Σκουλικαριάς "Γαβρόγου" και "Τσούμενου" Δήμου Γεωργίου Καραϊσκάκη	ΦΕΚ 1196/Β/30-08-2005 (Τροποποίηση)	GR2110006
K835- Πολυνερίου - Μυροφύλλου Δήμου Πινδαίων και Κοινότητας Μυροφύλλου	ΦΕΚ 930/Β/19-07-2001	GR2130013
K926- Ευρύτερη περιοχή χαράδρας ποταμού Αράχθου	ΦΕΚ 1378/Β/14-09-2006	GR2130013
K931- Μεσούντα - Πηγών Ελάτης	ΥΑ 172344/2582/4-7-1985 (Ιδρυση) ΦΕΚ 747/Β/30-08-1995 (Τροποποίηση Α) ΦΕΚ 438/Δ/12-9-2008 (Τροποποίηση Β)	GR2110006

1.3 Προσδιορισμός ευρύτερης περιοχής μελέτης

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης της παρούσας ΕΠΜ προσδιορίστηκε λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

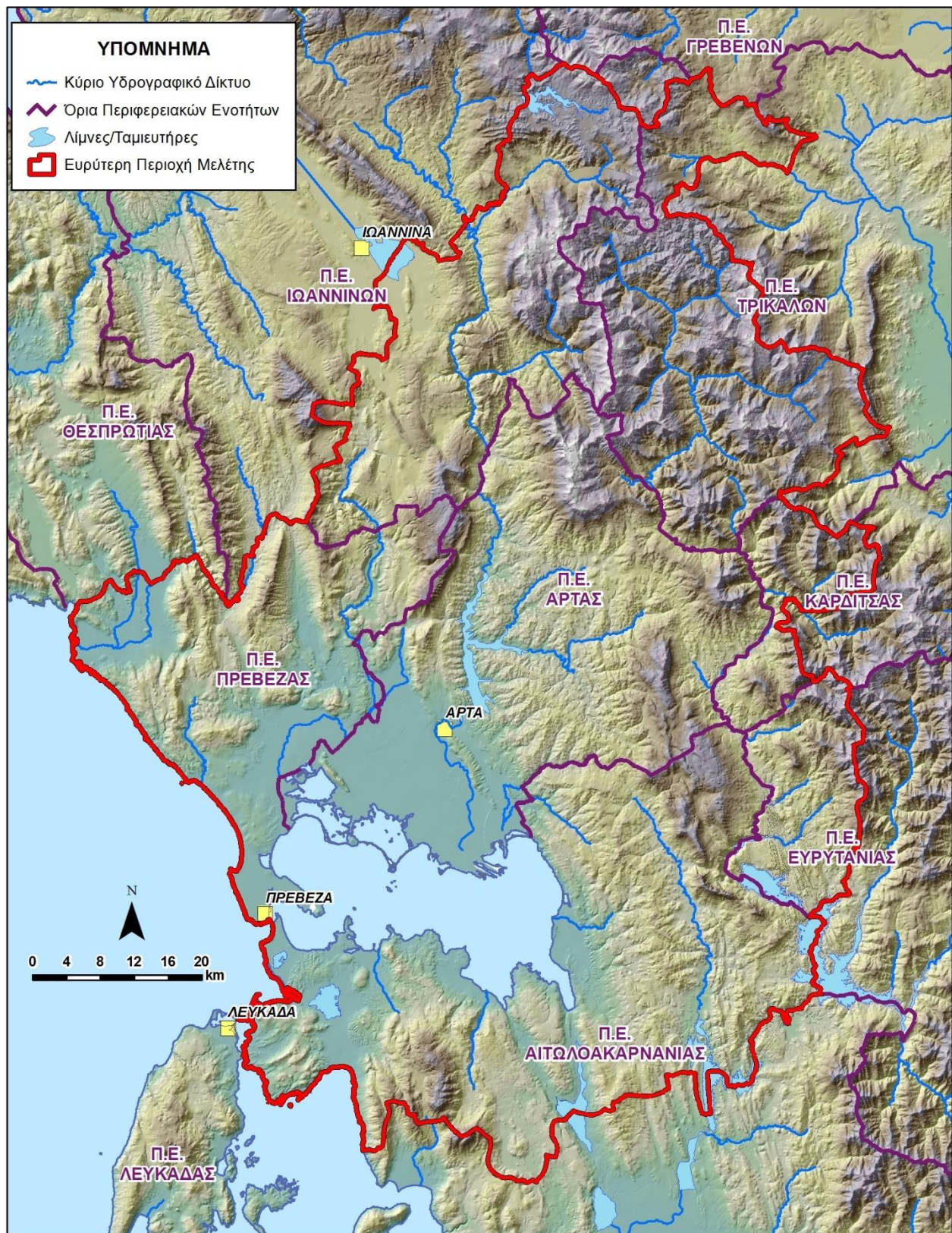
- Την περιοχή μελέτης, ήτοι τα όρια των 8 περιοχών του Δικτύου Natura 2000,
- Τις Περιφερειακές Ζώνες του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Αμβρακικού Κόλπου και του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Περιστερίου, Χαράδρας Αράχθου και Κοιλάδας Αχελώου,
- Τα όρια ΟΤΑ Α' Βαθμού,
- Τις πιέσεις και τις απειλές των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, που περιλαμβάνονται στην περιοχή μελέτης.

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης που προέκυψε, εκτείνεται χωρικά:

- Στους Δήμους Αρταίων, Κεντρικών Τζουμέρκων, Γεωργίου Καραϊσκάκη και Νικολάου Σκουφά της Περιφερειακής Ενότητας Άρτας.
- Στους Δήμους Πρεβέζης και Ζηρού και στην Δημοτική Ενότητα Φαναρίου του Δήμου Πάργας της Περιφερειακής Ενότητας Πρέβεζας.

- Στο Δήμο Βορείων Τζουμέρκων και στις Δημοτικές Ενότητες Αγίου Δημητρίου του Δήμου Δωδώνης, Παμβώτιδος του Δήμου Ιωαννιτών, και Εγνατίας και Μετσόβου του Δήμου Μετσόβου της Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων.
- Στους Δήμους Αμφιλοχίας και Ακτίου-Βόνιτσας της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Στις Δημοτικές Ενότητες Αιθικών και Πίνδεων του Δήμου Πύλης και στις Καλακασίου και Ασπροποτάμου του Δήμου Καλαμπάκας της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων.
- Στις Δημοτικές Ενότητες Αργιθέας και Αχελώου του Δήμου Αργιθέας της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας.
- Στις Δημοτικές Ενότητες Απεραντίων και Ασπροποτάμου του Δήμου Αγράφων, της Περιφερειακής Ενότητας Ευρυτανίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.
- Στο θαλάσσιο χώρο που περιλαμβάνεται στις περιοχές GR2110001 και GR2110004.

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης έχει συνολική έκταση 737.067,5 ha και πραγματικό πληθυσμό που ανέρχεται 200.586 κατοίκους.

Σχήμα 1.3-1 Ευρύτερη περιοχή μελέτης - Ομάδα 11β

1.4 Στόχοι προστασίας του προστατευτέου αντικειμένου

Ο σκοπός προστασίας είναι η διασφάλιση ή επίτευξη εξαιρετικής διατήρησης για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), κύριος στόχος είναι η προστασία και διατήρηση των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι, καθώς και των ειδών χλωρίδας και πανίδας των Παραρτημάτων ΙΙ & ΙV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), κύριος στόχος είναι η προστασία και διατήρηση των ειδών Ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και των μεταναστευτικών με τακτική έλευση, δηλαδή αυτών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο ειδών χαρακτηρισμού ΖΕΠ στην Ελλάδα. Βάσει αυτών, οι επιμέρους στόχοι προστασίας περιλαμβάνουν:

- Τη διατήρηση στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που είναι μοναδικά σε διεθνές, κοινοτικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.
- Την ανταπόκριση της χώρας στις κοινοτικές δεσμεύσεις όσον αφορά στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Στην περιοχή μελέτης περιλαμβάνονται αξιόλογοι χερσαίοι, παράκτιοι, υγροτοπικοί και θαλάσσιοι τύποι οικοτόπων, όπου ενδιαιτούν σπάνια, ενδημικά, απειλούμενα είδη ζώων και φυτών με ιδιαίτερο βιογεωγραφικό ενδιαφέρον και τα οποία θα πρέπει να προστατευθούν, είτε με εφαρμογή άμεσων μέτρων περιορισμού και ελέγχου των δραστηριοτήτων που επιδρούν αρνητικά σ' αυτά, είτε έμμεσα με μέτρα διατήρησης/διαχείρισης συγκεκριμένων περιοχών-ζωνών στις οποίες τα εν λόγω στοιχεία εντοπίζονται. Η συγκεκριμένη προσέγγιση προστασίας συμβαδίζει με το πνεύμα της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Για τη θεσμοθέτηση της προστασίας και το σχεδιασμό των μέτρων διαχείρισης, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα κύρια στοιχεία του προστατευτέου αντικειμένου και ειδικότερα:

- Στην παρουσία πολύ εκτεταμένων και φυσικών δασικών οικοσυστημάτων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τύποι οικοτόπων προτεραιότητας, όπως τα δάση Μαύρης πεύκης (ΤΟ 9530 «(Υπο)μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα»), τα ορεινά δάση με αρκεύθους (ΤΟ 9560 «Ενδημικά δάση με *Juniperus spp.*») αλλά και ο λιβαδικός ΤΟ προτεραιότητας 6230 «Χλοώδεις διαπλάσεις με *Nardus*, ποικίλων ειδών, σε πυριτιούχα υποστρώματα των ορεινών ζωνών (και των υποορεινών ζωνών της ηπειρωτικής Ευρώπης)», του οποίου τα οικοσυστήματα αποτελούν πολύτιμους βοσκοτόπους και πόλο έλξης των νομάδων (θερινά βοσκοτόπια). Επίσης στα είδη και την πλούσια βλάστηση που φιλοξενείται στους κύριους ποταμούς της περιοχής, τον Άραχθο και τον Αχελώο, μαζί με τους σημαντικούς παραπόταμους τους, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα παραποτάμια δάση με τα απειλούμενα από παθογόνα πλατάνια (ΤΟ 92C0 «Δάση *Platanus orientalis* και *Liquidambar orientalis* (*Platanion orientalis*)»). Έμφαση δόθηκε και στην προστασία του ΤΟ 8310 «Σπήλαια των οποίων δεν γίνεται τουριστική εκμετάλλευση» λόγω της άμεσης συσχέτισής τους με τον βιολογικό κύκλο και την οικολογία σημαντικών ειδών νυχτερίδων της περιοχής.
- Στην παρουσία ειδών χλωρίδας, που είναι απειλούμενα σε διεθνές ή/ και εθνικό επίπεδο και απαντούν στην περιοχή μελέτης και είναι ιδιαίτερα σπάνια στην Ελλάδα, όπως το σπανιότατο *Solenanthes albanicus*, που έχει υποστεί τεράστια πίεση από την υπερβόσκηση καθώς και άλλων σημαντικών φυτικών taxa.
- Στην περιοχή μελέτης απαντάται το σύνολο σχεδόν των μεγάλων θηλαστικών της χώρας, με εξαιρετικά σημαντική την παρουσία μεγάλων σαρκοφάγων όπως η Καφέ αρκούδα (*Ursus*

arctos), ο λύκος (*Canis lupus*) και το απειλούμενο αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra balcanica*). Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε και στην προστασία των νυχτερίδων αν και τα διαθέσιμα στοιχεία για την παρουσία τους και τα ενδιαιτήματά τους είναι ελάχιστα και κυρίως η σύνδεσή τους με τα σπήλαια της περιοχής.

- Στα υγροτοπικά οικοσυστήματα της περιοχής εξαιρετική σημασία έχει η παρουσία της βίδρας (*Lutra lutra*), είδος δείκτης της ποιότητας των υδάτων, ενώ μοναδικό χαρακτηριστικό της περιοχής αποτελούν τα ενδημικά και ευρύτερα ενδημικά είδη ιχθυοπανίδας (*Barbus peloponnesius*, *Salmo farioides*, *Telestes pleurobipunctatus* κ.α.).
- Στην παρουσία άλλων ενδημικών ειδών, όπως για παράδειγμα το Ορθόπτερο *Paracaloptenus caloptenoides*, ή ειδών που χαρακτηρίζονται ως απειλούμενα ή/και έχουν περιορισμένη εξάπλωση στην Ελλάδα, όπως για παράδειγμα η οχιά της Πίνδου (*Vipera ursinii*), και άλλα είδη σημαντικής ερπετοπανίδας, όπως η Μεσογειακή χελώνα (*Testudo hermanni*) κ.α.
- Η σημασία της περιοχής μελέτης είναι μεγάλη για είδη ορνιθοπανίδας που απαντώνται σε δασικά και υποαλπικά/αλπικά ενδιαιτήματα. Η πληθώρα θέσεων φωλιάσματος (απρόσιτοι γκρεμοί, φαράγγια, βράχια, δάση με περιορισμένη πρόσβαση και μεγάλα ώριμα δέντρα) σε συνδυασμό με την παρουσία ανοιχτών εκτάσεων (υποαλπικά λιβάδια), κατάλληλων για αναζήτηση λείας έχουν διαμορφώσει ένα ιδανικό ενδιαίτημα για αρκετά αρπακτικά είδη, όπως το Όρνιο, ο Σπιζαετός, ο Χρυσαιτός, ο Σταυραιτός, ο Φιδαετός, ο Σφηκιάρης, ο Πετρίτης το Κιρκινέζι κ.α.. Επιπρόσθετα, δασικά είδη, όπως ο Δρυομυγοχάφτης, Μαύρος δρυοκολάπτης, ο Λευκονώτης δρυοκολάπτης, απαντώνται σε αξιοσημείωτους αριθμούς, καθώς τα κατάλληλα δασικά ενδιαιτήματά τους καταλαμβάνουν ένα μεγάλο τμήμα της περιοχής μελέτης. Τα υποαλπικά/αλπικά λιβάδια στην ορεινή ζώνη αποτελούν το ιδανικό ενδιαίτημα και φιλοξενούν σημαντικούς πληθυσμούς από αλπικά στρουθιόμορφα, ορνιθόμορφα, όπως η Ωχροκελάδα, η Δενδροσταρήθρα, το Βλαχοτσίχλονο, η Πετροπέδικα κ.α.
- Εκτός της Ορνιθοπανίδας, η περιοχή φιλοξενεί και άλλα σημαντικά είδη πανίδας, με ξεχωριστή την παρουσία του Ρινοδέλφινου (*Tursiops truncatus*), VU με βάση το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας, ο πληθυσμός του οποίου στον Αμβρακικό κόλπο υπολογίζεται σε 130-170 άτομα (Gonzalvo et al. 2016). Άλλα σημαντικά και προστατευόμενα είδη πανίδας που εντοπίζονται εντός του κόλπου είναι η θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*, είδος προτεραιότητας του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, η οποία έχει σημαντική παρουσία ιδιαίτερα κοντά στις εκβολές των ποταμών Λούρου και Άραχθου στο βορειοανατολικό κομμάτι του κόλπου, αν και δεν ωτοκεί στην περιοχή (ΑΡΧΕΛΩΝ 2020), το δίθυρο μαλάκιο *Pinna nobilis*, οι πληθυσμοί του οποίου έχουν μειωθεί σε μεγάλο βαθμό τόσο στην περιοχή του κόλπου, όσο και συνολικά στην Ελλάδα, αλλά και παγκοσμίως, με αποτέλεσμα πλέον το είδος να χαρακτηρίζεται ως Κρισίμως Κινδυνεύον (CR) με βάση τον Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών της IUCN (Kersting et al. 2019). Προστατευόμενα και απειλούμενα είδη πανίδας συναντάμε και στα υγροτοπικά και εσωτερικά οικοσυστήματα της περιοχής μελέτης, όπως για παράδειγμα η βίδρα (*Lutra lutra*), το τσακάλι (*Canis aureus*), διάφορα είδη ερπετών, αμφιβίων, ασπόνδυλων κ.ά.